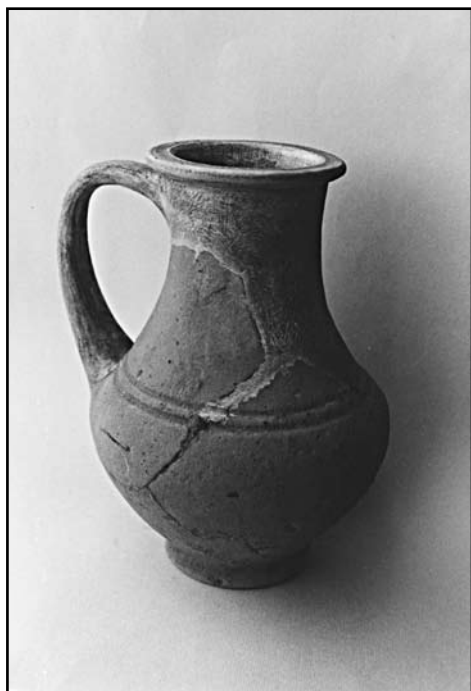

НОВОТКРИТА МОНЕТНА НАХОДКА НА ТЕТРАДРАХМИ ОТ ЕЛИНИСТИЧЕСКАТА ЕПОХА В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. ГОЛЯМА ЖЕЛЯЗНА, ОБЩИНА ТРОЯН

Иля Прокопов, Иван Христов

През пролетта на 2004 година в околностите на с. Голяма Желязна, Община Троян е открита случайно колективна монетна находка състояща се от 18 тетрадрахми на I Македонска област през II – I в. пр. Хр.¹ За разлика от множеството колективни находки съдържащи монети от Елинистическата епоха на територията на

Обр. 1. Керамичен съд съхранявал монетната находка (съхранение – Музея на занаятите – гр.Троян) – реставрация Стоян Врацов.

България, новооткритата находка се отличава с изключително точна локализация, конкретна и добре проучена историко-географска среда и способ на укриване.

Тетрадрахмите са намерени в североизточното подножие на м. "Манастира", разположена на 3 км югоизточно от с. Голяма Желязна. Монетите са били съхранени в керамичен съд (Обр. 1). Находката е укрита в скална ниша в подножието на спомената местност в близост до извор и приток на р.Топля. Самата местност и близкия регион са проучвани по време на камплексна научна експедиция "Голяма Желязна – 1999"² Въз основа на теренните и содажни проучвания, местността "Манастира" е определена като култово място от Античността.³ Тя представлява висок скален масив открояващ се над долината на р.Топля. В споменатият регион са открити и проучени още три светилища, чиито функциониране изследователите датират в I хил. пр. Хр. Сравнително точно е датирано светилището в м. "Момски камък", разположено на 2 км източно от мястото на откриване на монетите. Въз основа на керамичния материал (ритуално поднесени като дарове фрегменти от керамични съдове) светилището се датира в периода V-I в. пр. Хр. Тази датировка покрива периода II – I в. пр. Хр., времето на отсичане и циркулация на монетите на Първа македонска област.⁴

Районът на намиране на колективната находка представлява добре обособена

и характерна малка историко-географска зона благодарение на топографските дадености и концентрацията на археологически паметници от втората половина на I хил. пр. Хр.⁵ (Обр. 2).

Вече са известни редица хомогенни съкровища от този район съдържащи въпросните тетрадрахми. Освен това има още една група съкровища в които тетрадрахмите на Първа македонска област са смесени с други монети циркулирали по това време. По отношение на тетрадрахмите на Първа македонска област прави впечатление, че в района на Видинско, както и на запад няма известно нито едно съкровище, рядко се срещат и единични екземпляри. Основната концентрация и зоната на намиране на тези монети е на изток от р. Огоста до поречието на р. Осъм.

Сред запазените хомогенни находки от същия район, територията заключена между поречието на реките Искър, Вит и Осъм са съкровищата от Ракита, Плевенско (IGCH 489)⁶; Ралево, Плевенско (IGCH 496); Рибен, Плевенско (IGCH 497); Карлуково, Ловешко; Николаево, Плевенско;

Съкровището от Ракита се състои от 36 тетрадрахми на Първа македонска област.¹ Монетите са запазени в много добро състояние. Личи си, че не са били продължително време в обръщение. Забелязва се по-голямо износване на матриците, с които са отсичани лицевите страни. Монетите са инвентирани в колекцията на Исторически музей Плевен под номера 974 и 1085. Съкровището е открито случайно през 1964 или 1967 г. При откриването монетите са били много повече. В музея Плевен са постъпили данни, че около 200 монети са разпръснати сред частни лица. Место намирането на находката е известно, на около 4-5 километра северно от селото, в зеленчукова градина.

Съкровището от Ралево е открито през 1940 г.⁷ Не е известно какво количество са били монетите. Т. Герасимов съобщава за 17 тетрадрахми на Първа македонска област сред които една варваризирана. Монетите в последствие са били разпръснати.

Находката от Рибен е открита при неизяснени обстоятелства в падина край селото през 1951 год. Във фонда на Исторически музей Плевен се съхраняват 21 тетрадрахми на Първа Македонска област а в съобщението за откриването на Т. Герасимов се споменават 22 броя.⁸ Монетите са инвентирани в колекцията на Исторически музей Плевен под номера от 885 до 888. Съдейки по патината върху монетите преди тяхното почистване, може да се предположи, че съкровището е било укрито в меден съд. Територията на съвременното селище се намира върху останки от обекти от римската епоха – селища, некрополи, водопровод. Открити са и антични произведения на изкуството. В северозападния край на селото, на десния бряг на р. Вит е локализирана пътна станция *Ad Putea*, разположена на пътя Ескус – Филипопол.⁹

От землището на Карлуково е известна малка хомогенна находка от 17 тетрадрахми на Първа македонска област укрита в малък керамичен съд.¹⁰

От района на с. Николаево са регистрирани няколко монетни съкровища. Едното е отразено в IGCH, но то е смесено от македонски и тасоски монети. Второто е хомогенно и съдържа 40 тетрадрахми само на Първа македонска област.¹¹

От съкровищата съставени само от македонски тетрадрахми на запад от р. искър следва да се споменат тези от Монтанско- “Северозападна България I”; Берковица (IGCH 507); Белотинци Монтанско (IGCH 508); Лесура, Врачанско (IGCH 504); Студено Буче, Монтанско

(IGCH 509); Баурене, Врачанско (IGCH 503); Камено поле, Врачанско (IGCH 501); Мраморен, Врачанско (IGCH 502) и от “Северозападна България II”.

За отбелязване е, че сред съхранените хомогенни съкровища, много близък паралел между разглежданото тук съкровище има това от Монтанско¹², съхранявано в НИМ – София. То е едно от най-големите запазени, състои се от 122 монети. Най-вероятната датировка за това съкровище е периода 110-90 г. пр. Хр.

Подобен е бил и съставът на съкровището от Берковица (IGCH 507)¹³. То е открито през 1965 г. и е било съставено от 24 тетрадрахми на Първа македонска област. Най-вероятно всички те са били разпръснати след намирането.

Макар че в бюлетините за намерени съкровища се споменава за Белотинци, Монтанско (IGCH 508)¹⁴ като запазено в колекцията на музея в Белградчик, не е ясно къде се съхранява то понастоящем.¹⁵ По данни находката е от 1966 г. и също както съкровището от Берковица е било съставено само от тетрадрахми на Първа македонска област. Почти същата е и бройката на монетите.

Монетите от находката от Лесура, Врачанско (IGCH 504)¹⁶ се съхраняват в АИМ-БАН. Съкровището е открито през 1939 г. и е съдържало само тетрадрахми на Първа македонска област. Точният им брой не е известен.

Съкровището от с. Студено Буче, Монтанско (IGCH 509) също принадлежи към групата на хомогенните.¹⁷ То също е съдържало само тетрадрахми на Първа македонска област. Открито е през 1956 г. Според Т. Герасимов е разпръснато.

Близо по състав до представеното тук, макар и по-голям брой на запазените монети е съкровището от с. Баурене, Врачанско (IGCH 503). То е открито през 1966 г. и съдържа 28 тетрадрахми на Пър-

ва македонска област запазени във фонда на Историческия музей във Враца. Всички монети са опознати по двойки печати.¹⁸ По съотношението на монетните печати това съкровище е най-близо до представеното в настоящият материал, както по съдържание, така и по датировка, т.е. ок 120 – 110 г. пр. Хр.

Две малки съкровища, или фрагменти от такива се пазят в колекцията на Врачанския музей. Те са от Камено поле, Врачанско (IGCH 501)¹⁹ открито през 1964 г. и Мраморен, Врачанско (IGCH 502)²⁰ открито през 1962 г. Броят на запазените монети в тях е съответно 3 и 8. Това са само тетрадрахми на Първа македонска област. Монетите в тях са опознати по двойки печати и те имат значение от статистическа гледна точка при установяване на общата база.²¹

Едно от големите хомогенни съкровища съдържащо 121 тетрадрахми на Първа македонска област открито в Северозападна България наскоро бе обработено и предадено за печат.²² Монетите са отсечени в периода от 165 до 148 г. пр. Хр. Повечето от тях са участвали в монетната циркулация. Монетните печати също имат следи от продължително използване. Някои са почти амортизирани. Натрупването на съкровището е станало след 148 г. пр. Хр., а укриването най-вероятно в периода след 119 г. пр. Хр.

КАТАЛОГ:

Всички монети в находката са от следния иконографски тип (Обр. 3):

Лице: Бюст на Артемида на дясно, зад рамото и се виждат лък и колчан за стрели, изображението е оградено с двоен концентричен кръг. Вътрешният е зрънчест, а външният непрекъснат. Изображението е ситуирано в центъра на македонски щит съставен от 7 сегмента. Всеки

от тях е от двойна концентрична овална линия със осемлъчна звезда в центъра. Между сегментите има по 3 пелети разположени в триъгълник, като откъм центъра са 2, а към периферията 1.

Реверс: Кривак/боздуган показан хоризонтално, с дръжката на ляво. Оформени са 5 сектора със шипове. Над него надпис: ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ, под него: ΠΡΟΤΗΣ. Цялата композиция е оградена с венец

от дъбови клонки. В ляво е връзката на венеца с панделка. В полето от ляво на панделката има допълнителен символ. Над първата част от надписа и под венеца има един монограм. Под втората част от надписа и над венеца има един или два монограма. При някои емисии долу няма изобщо монограм.

Забележка: При всички монети долу в каталога има по 3 еднакви монограма, а

1. Лицев печат – ВJ1

Реверсен печат – ΡΒ84

Връзки с други съкровища чрез еднакви монетни печати:

Баурене, Врачанско²³

Търнава, Врачанско²⁴

Монтанско “Северозападна България I”²⁵

“Северозападна България II”²⁶

Овдин баир, Севлиево²⁷

Каприору, Румъния²⁸

– 1 монета;

– 1 монета;

– 2 монети;

– 4 монети;

– 1 монета;

– 1 монета.

2. Лицев печат – СА6

Реверсен печат – ΡΑ/ΡΒ

Връзки с други съкровища чрез еднакви монетни печати:

Русе²⁹

- 1 монета.

3. Лицев печат – СА11

Реверсен печат – ΡΑ/ΡΒ

Връзки с други съкровища чрез еднакви монетни печати:

Новград, Русенско³⁰

Каприору, Румъния³¹

– 2 монети;

– 1 монета.

4. Лицев печат – СА19

Реверсен печат – РА/РВ

Връзки с други съкровища чрез еднакви монетни печати:

Монтанско “Северозападна България I”³²

– 2 монети;

5. Лицев печат – СА23

Реверсен печат – РА/РВ

Връзки с други съкровища чрез еднакви монетни печати:

Слатина, Ловешко³³

– 1 монета.

6. Лицев печат – СА нов.

Реверсен печат – РА/РВ

Връзки с други съкровища чрез еднакви монетни печати:

– Няма.

7. Лицев печат – СС1

Реверсен печат – РА/РВ

Връзки с други съкровища чрез еднакви монетни печати:

Търнава, Врачанско³⁴

– 1 монета;

Горталово, Плевенско³⁵

– 1 монета.

8. Лицев печат – СС6

Реверсен печат – РА/РВ

Връзки с други съкровища чрез еднакви монетни печати:

Ракита, Плевенско³⁶

– 3 монети.

Търнава, Врачанско³⁷

– 5 монети;

Ловешко³⁸

– 1 монета.

“Северозападна България II”³⁹

– 1 монета;

Велико Търново⁴⁰

– 1 монета;

Каприору, Румъния⁴¹

– 4 монети.

9. Лицев печат – СС6

Реверсен печат – РА/РВ

Връзки с други съкровища чрез еднакви монетни печати: Както при № 8.

10. Лицев печат – СС11

Реверсен печат – РА/РВ

Връзки с други съкровища чрез еднакви монетни печати:

“Северозападна България II” ⁴²	– 6 монети;
Търнава, Врачанско ⁴³	– 3 монети;
Ракита, Плевенско ⁴⁴	– 1 монета;
Божурица, Плевенско ⁴⁵	– 1 монета;
Плевен ⁴⁶	– 1 монета;
Богданци, Македония ⁴⁷	– 1 монета.

11. Лицев печат – СС13

Реверсен печат – РА/РВ

Връзки с други съкровища чрез еднакви монетни печати:

“Северозападна България II” ⁴⁸	– 12 монети;
Ракита, Плевенско ⁴⁹	– 10 монети;
Търнава, Врачанско ⁵⁰	– 9 монети;
Монтанско “Северозападна България I” ⁵¹	– 7 монети;
Каприору, Румъния ⁵²	– 4 монети;
Слатина, Ловешко ⁵³	– 2 монети;
Габрово ⁵⁴	– 2 монети;
Баурене, Врачанско ⁵⁵	– 1 монета;
Мраморен, Врачанско ⁵⁶	– 1 монета;
Плевен ⁵⁷	– 1 монета;
Овдин баир, Севлиево ⁵⁸	– 1 монета;
“Плевенско II” ⁵⁹	– 1 монета.

12. Лицев печат – СС13

Реверсен печат – РА/РВ

Връзки с други съкровища чрез еднакви монетни печати: Както при № 11.

13. Лицев печат – СС нов.

Реверсен печат – РА/РВ

Връзки с други съкровища чрез еднакви монетни печати:

– Няма.

14. Лицев печат – CD2.

Реверсен печат – РА/РВ

Връзки с други съкровища чрез еднакви монетни печати:

Ракита, Плевенско⁶⁰

– 3 монети;

“Северозападна България II”⁶¹

– 3 монети;

Каприору, Румъния⁶²

– 2 монети;

Шумен⁶³

Пловдив⁶⁴

15. Лицев печат – DA1.

Реверсен печат – РА/РВ

Връзки с други съкровища чрез еднакви монетни печати:

Новград, Русенско⁶⁵

– 6 монети;

Плевен⁶⁶

– 2 монета;

Търнава, Врачанско⁶⁷

– 2 монети;

Ракита, Плевенско⁶⁸

– 1 монета;

Монтанско “Северозападна България I”⁶⁹ – 1 монета;

“Северозападна България II”⁷⁰

– 1 монета;

Габрово⁷¹

– 1 монета.

16. Лицев печат – СА/СС нов тип.

Реверсен печат – РА/РВ

Връзки с други съкровища чрез еднакви монетни печати: Няма.

допълнителният символ е мълния показана отвесно.

От разпространението на монетите с еднакви печати се вижда, че с малки изключения те се срещат в съкровищата от България. От 135 монети които правят паралел чрез еднакви лицеви печати само 1 е от съкровището от Богданци, Македония и 12 са от Каприору, Румъния. Без изключение всички монети от България са от съкровища от Северна България. И без специален анализ се вижда, че най-голямото струпване на съкровища съдържащи монети отсечени със същите монетни печати както новото съкровище е в зоната между р. Огоста и р. Осъм.

Вече беше писано за известната аномалия в монетната циркулация в този район. Касае се за проникването на оригинални тасоски тетрадрахми в съкровищата смесени с македонски и “тасоски тип тетрадрахми. Оригинални тасоски тетрадрахми са разпространени предимно в Южна и Югоизточна България. Най-голяма концентрация те имат в Но-

возагорско. Те по-рядко са срещани в монетната циркулация на север от Балкана. Съотношението на оригиналните тасоски тетрадрахми към тези от “тасоски тип” в Северна България е няколко пъти по-малко в полза на последните. Двата типа тасоски монети се срещат много често смесени с македонски тетрадрахми. Такива смесени находки и хомогенните съставени само от македонски тетрадрахми са се разпространявали едновременно. Те са концентрирани предимно в очертания по-горе район в който влиза и новооткритото съкровище. Каква е конкретната причина за това струпване на съкровища от скъпи сребърни монети в този район засега не е ясно. Възниква и въпросът по кой път са прониквали монетите и в какъв отрязък от време е продължил този процес? Възможно ли е проникването да е ставало през старопланинските проходи на централния Балкан? От данните за монетната циркулация в западната част на Северна България е видно, че тези пътища не са използвани поради отсъствието на тасоски и македонски тетрадрахми там. От

друга страна почти всички известни находки, включително и новата се откриват в равнинните и полупланински райони, по-далече от проходите и същинската планина.

Както и всички споменати по-горе съкровища, голяма част от които вече са обработени и датирани и новото от Голяма Желязна, Троянско се датира в края на 2 в. пр. Хр. Това е времето когато римляните започват да плащат с тези монети в Северна Тракия с цел отклоняване на

тамошните военни отряди от набезите в провинциите Македония и Елада.

За съжаление на този етап не може да се даде отговор на въпроса дали това малко съкровище е поднесено като дар на хтоничните божества, или е укрито от неговите собственици при екстремни обстоятелства.

С откриване и публикуването на новото съкровище се прибавя нова конкретна археологическа и нумизматична информация към богатата картина на участието на тетрадрахмите на Първа македонска област в монетната циркулация в Централна Северна България през II – I в. пр. Хр.

БЕЛЕЖКИ

1. Находката е открита случайно от жител на с. Голяма Желязна. Съхранява се в частна колекция.
2. Проучванията са проведени под ръководството на ст.н.с д-р Й. Алексиев, доц. д-р Н. Колев, доц. д-р В. Марков и н.с.д-р Ив. Христов.
3. Hristov, Iv. Rock Sanctuaries of Mountain Thrace. V. Tarnovo, 2001, 66-68.
4. Христов, Ив. Новоткрити тракийски скални светилища във Васильовската планина. – Археологически вестник, бр. 2, 2001, 8-13.
5. Христов, Ив. Планинска Тракия. Население, култура и религия в древността. В. Търново, 1999, 98.
6. Герасимов, Т. Монетни съкровища намерени в България през 1966 г. – ИАИ 30, 1967, 187-192.
7. Герасимов, Т. Колективни находки на монети през 1940 г. – ИАИ 14, 1943, 282-285.
8. Герасимов, Т. Монетни съкровища намерени в България през 1949 и 1950 година. – ИАИ 18, 1952, с. 400-404.
9. За съкровищата от Плевенско виж: Прокопов, И., Т. Ковачева. Монети и монетни съкровища от II – I в. пр. Хр. във фонда на Исторически музей Плевен (на български и английски език в отделна книга, обем 140 стр. и 79 таблици с илюстрация, в издателския план на АГАТО – София).
10. Гушераклиев, Р. Колективни монетни находки, намерени на територията на Ловешкия регион 8 IV в. пр. н.е. – V в. от н.е. (– Известия на музеите от Северна България кн. XX, 1995, 137-148.
11. Пак там, с. 137-148.
12. Прокопов, И. Монетно съкровище от Северозападна България – I (под печат в том VII на ИИМКн.).
13. Герасимов, Т. Монетни съкровища намерени в България през 1966 г.- ИАИ 29, 1966, с. 211-216.
14. Герасимов, Т. Монетни съкровища ИАИ 30, 1967, с. 187.
15. След преписка с колегите от музея в Белоградчик се установи че съкровището не е при тях.
16. Герасимов, Т. Колективни находки на монети през 1939 г.- ИАИ 13, 1940, с. 343.
17. Герасимов, Т. Колективни находки от монети през 1956 и 1957 г.- ИАИ 22, 1959, с. 356-366.
18. Прокопов, И. Тетрадрахмите на Първа Македонска област, София, 1994 = The tetradrachms of First Macedonian region, Sofia 1994.

19. Герасимов, Т. Монетни съкровища намерени в България през 1964 г. – ИАИ 28, 1965, с. 248.
20. Пак там, с. 247–252.
21. Прокопов, И. Тетрадрахмите на Първа Македонска област, София, 1994 = The tetradrachms of First Macedonian region, Sofia 1994.
22. Prokоров, I. Coin Hoard from North-West Bulgaria II. – Macedonian Numismatic Journal № 5 (Forthcoming).
23. Не е публикувана, съхранява се в колекцията на музея във Враца под инв. №: 4295.
24. Също там, под инв. Номер: 2015.
25. Прокопов, И. Монетно съкровище от Северозападна България – I, № 86 и 87.
26. Prokоров, I. Coin Hoard from North-West Bulgaria II., № 23-26.
27. Не е публикувана, съхранява се в колекцията на музея в Севлиево под инв. №: 4102.
28. Chirila, Eugen, Mihaescu, Gabriel: Der Münzhort von Capriou. Beiträge zu Chronologie und Umlauf der Tetradrachmen von Macedonia Prima und der Insel Thasos, Muzeul Județean Dîmbovita 1969, № 44.
29. Не е публикувана, съхранява се в колекцията на музея в Русе под инв. №: 2251-106.
30. Прокопов, И., Д. Иванов. Съкровището от с. Новград, Русенско и някои наблюдения върху монетите на Първа Македонска област. – ИИМКн, I, 1989, с. 303.
31. Chirila, Eugen, Mihaescu, Gabriel: Der Münzhort von Capriou....., № 50.
32. Прокопов, И. Монетно съкровище от Северозападна България – I, № 22 и 23.
33. Прокопов, И., Р. Гущераклиев. Монети и монетни съкровища от II – I в. пр. Хр. от колекцията на Исторически музей – Ловеч. Нумизматика и сфрагистика 1, 2000, 18-57.
34. Не е публикувана, съхранява се в колекцията на музея във Враца под инв. № 1958.
35. Прокопов, И., Т. Ковачева. Монети и монетни съкровища от II – I в. пр. Хр. във фонда на Исторически музей Плевен (на български и английски език в отделна книга, обем 140 стр. и 79 таблици с илюстрация, в издателския план на АГАТО – София), № 594.2.
36. Прокопов, И., Т. Ковачева. Монети и монетни съкровища от II – I в. пр. Хр.....инв №: 974.1.(19); 1085 4.(33); 1085 4.(37).
37. Не са публикувани, съхраняват се в колекцията на музея във Враца под инв. №: 1961; 1980; 2005; 2008; 2025.
38. Прокопов, И., Р. Гущераклиев. Монети и монетни съкровища от II – I в. пр. Хр. от колекцията на Исторически музей – Ловеч. Нумизматика и сфрагистика 1, 2000, 18-57.
39. Prokоров, I. Coin Hoard from North-West Bulgaria II., № 55.
40. Не е публикувана, съхранява се в колекцията на музея във В. Търново под инв. №: 442.
41. Chirila, Eugen, Mihaescu, Gabriel: Der Münzhort von Capriou....., № 53-56.
42. Prokоров, I. Coin Hoard from North-West Bulgaria II., № 59-64.
43. Не са публикувани, съхраняват се в колекцията на музея във Враца под инв. №: 1936; 1957; 1986.
44. Прокопов, И., Т. Ковачева. Монети и монетни съкровища от II – I в. пр. Хр.....инв №: 1085 3(7).
45. Прокопов, И., Т. Ковачева. Монети и монетни съкровища от II – I в. пр. Хр.,....no. 572. 3.
46. Прокопов, И., Т. Ковачева. Монети и монетни съкровища от II – I в. пр. Хр.,....инв №: 435 (м³)
47. Petrova, Eleonora: A hoard of tetradrachms of the First Macedonian *Meris*, in: Macedonian Numismatic Journal 3, 1999, 35-44, no. 17.
48. Prokоров, I. Coin Hoard from North-West Bulgaria II., № 65-76.
49. Прокопов, И., Т. Ковачева. Монети и монетни съкровища от II – I в. пр. Хр.....инв №: 974 1(11); 1085 4(39); 1085 4(32); 974 1(19); 974 1(27); 974 1(23); 974 1(20); 974 1(21); 1085 4(25); 1085 4(28).
50. Не са публикувани, съхраняват се в колекцията на музея във Враца под инв. № 1934; 1934²; 1983; 1995; 1989; 1991; 2006; 2016.

51. Прокопов, И. Монетно съкровище от Северозападна България – I, № 21, 44 – 49.
52. Chirila, Eugen, Mihaescu, Gabriel: Der Münzhort von Carpiogu....., № 59-62.
53. Прокопов, И., Р. Гущераклиев. Монети и монетни съкровища от II – I в. пр.... 18-57.
54. Прокопов, И., К. Койчева. Монети от II – I в. пр. Хр., от колекцията на Исторически музей Габрово. – “Нумизматика и сфрагистика” V, 1998. Едната монета е открита случайно в землището на с. Берчево, Ивановско, инвентрирана под № 1598. Втората монета е с инв. № 2765.
55. Не е публикувана, съхранява се в колекцията на музея във Враца под инв. № 4281.
56. Пак там, под инв. № 350.
57. Прокопов, И., Т. Ковачева. Монети и монетни съкровища от II – I в. пр. Хр.....инв №: 61(15).
58. Не е публикувана, съхранява се в колекцията на музея в Севлиево под инв. №: 4105.
59. Прокопов, И., Павлин Стойнов. Монетно съкровище от тетрадрахми на Тасос и Първа македонска област “Плевенско – II” (под печат), по. 9.
60. Прокопов, И., Т. Ковачева. Монети и монетни съкровища от II – I в. пр. Хр.....инв №: 1085 4(31); 1085 4(40); 1085 4(43).
61. Prokopyov, I. Coin Hoard from North-West Bulgaria II., № 78-80.
62. Chirila, Eugen, Mihaescu, Gabriel: Der Münzhort von Carpiogu....., № 57-58.
63. Прокопов, И., Д.Владиминова-Аладжова. Монетна колекция на Исторически музей – Шумен: Монети и монетни съкровища от II – I в. пр. Хр. Нумизматика и сфрагистика, 2, 1998, 13-66.
64. Давидова, Д., И. Прокопов. Тетрадрахмите на Първа Македонска област от фонда на Археологическия музей Пловдив (Под печат в Известия на Археологически музей Пловдив), по. 13.
65. Прокопов, И., Д. Иванов. Съкровището от с. Новград, Русенско и някои наблюдения върху монетите на Първа Македонска област. – ИИМКн, I, 1989, с. 301-302.
66. Прокопов, И., Т. Ковачева. Монети и монетни съкровища от II – I в. пр. Хр.....инв №: 435 (m-4); 436 (L-15);.
67. Не са публикувани, съхраняват се в колекцията на музея във Враца под инв. № 1977, 2023.
68. Прокопов, И., Т. Ковачева. Монети и монетни съкровища от II – I в. пр. Хр.....инв №: 1085 2(48).
69. Прокопов, И. Монетно съкровище от Северозападна България – I, № 15..
70. Prokopyov, I. Coin Hoard from North-West Bulgaria II., № 95.
71. Прокопов, И., К. Койчева. Монети от II – I в. пр. Хр., ..., 45-55.

NEWLY DISCOVERED HOARD OF TETRADRACHMS FROM THE ELINISTIC PERIOD IN THE SURROUNDINGS OF THE GOLYAMA ZHELYAZNA VILLAGE, DISTRICT OF TROYAN

(Summary)

Prokopov Ilya, Hristov Ivan

The present article concerns a hoard of about 18 tetradrachms from Macedonia Prima, accidentally found in the surroundings of G. Zhelyazna village, the Troyan district.

The coins are of the following iconographic type:

Obverse: Artemise's bust to the right, behind her shoulder a bow and a quiver of arrows. The goddess's effigy is surrounded with two concentric circles. The outer line is unbroken, the inner circle – of small pearls. The whole representation is placed in the center of a Macedonian shield, composed of seven segments. Each segment is shaped as an oval by two concentric lines with an 8-pointed star in the center.

Reverse: A club/mace, lying horizontally with the grip to the left. Small spikes form five sections. The name MAKEÄ